

מ"ת 30249/07/16 - מדינת ישראל נגד פארס אלענאמי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 30249-07-16 מדינת ישראל נ' אלענאמי(עציר)

בפני	כבוד השופט ארז יקואל
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיב	פארס אלענאמי (עציר)

החלטה

במוקד הדיון ניצבת השאלה האם יש די בחומר הראיות שהצטבר כנגד המשיב, כדי לעבור את הרף של "ראיות לכאורה" כנדרש בהוראת סעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו 1996 (להלן: "חוק המעצרים").

פתח דבר

- נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סיוע לרצח בכוונה תחילה ותקיפה בנסיבות מחמירות בהתאם לסעיפים 300(א)(2), 31, ו-382(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
- על פי העובדות הנטענות בכתב האישום, המשיב חשד שאשתו מקיימת קשר טלפוני עם אחר והחל לחקור אותה על אופי הקשר, תוך שהוא מכה אותה בפניה. בהמשך, הוזעק למקום סלמאן אלענאמי - אחיו של המשיב (להלן: "סלמאן"), ששוחח עם המשיב והצהיר לפניו על הצורך להגן על כבודם. סלמאן הגיע לקרבת מקום מגורי המשיב והצהיר על רצונו להרוג את המנוח, תוך שהוא אוחז בידו מוט. משראה המשיב כי סלמאן הולך לביתו של המנוח כשהוא אוחז במוט ועל ראשו כפיה, הצטרף אליו ונעמד בסמוך לבית המנוח, על מנת למנוע ממנו לברוח מהמקום. סלמאן נכנס למקום מגורי המנוח ובעת שישן במיטתו, הכה בראשו באמצעות המוט שלוש מכות רבות עוצמה. כתוצאה ממהלומות אלו, נגרמו למנוח שברים בעצמות הקודקוד, בעצמות הפנים, בבסיס הגולגולת ובשיניו, כמו גם דימומים במוח ובצקת מוחית, שהביאו למותו זמן קצר לאחר מכן.
- יחד עם כתב האישום הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.

תמצית טענות הצדדים

- המבקשת טענה כי קיימות ראיות לכאורה נגד המשיב, בעוצמה הנדרשת לשם מעצרו עד לתום ההליכים. המבקשת נסמכת על סרטון מצלמת אבטחה; על הודעות המשיב, בהן הודה במרבית העובדות המפורטות

בכתב האישום; על הודעתה של תהל השנטי - אחות המשיב (להלן: "תהל"), המעידה על התנהגותו, הלך רוחו ומעורבותו של המשיב בנסיבות שהובילו לרצח המנוח. עוד ציינה המבקשת את ההודעות של נוכחים נוספים במקום - האני ואשרף אבו עסא וסמיר אלענאמי - אחיו של המשיב. המבקשת הוסיפה והפנתה לאיכוני טלפון ופלטני שיחות המצביעים על מסלול נסיעתו של סלמאן וסיכמה כי המשיב הוא בן העדה הבדואית, אשר ידע כי ניסו לפגוע בכבודה של אשתו ומשפחתו.

5. המשיב טען, מנגד, כי התשתית הראייתית שבתיק החקירה אינה מספקת כדי להוביל להרשעה בבוא העת, נוכח חולשתה, סימני השאלה והספקות העולים ממנה.

6. המחלוקת בין הצדדים התמקדה בטענות הסנגור, לפיהן סלמאן לא הביא למות המנוח בכוונה תחילה, אלא רצה להכותו בלבד. לשיטת המשיב, הוא לא היה מודע לכך שהתנהגותו תורמת ליצירת תנאים לשם רצח המנוח ולא היה ברצונו לסייע ברציחתו. הסנגור הדגיש כי המשיב כלל לא ידע שסלמאן עומד לרצוח את המנוח ולא התעורר אצלו כל חשד ממשי כי סלמאן אכן ירצח אותו, לרבות משום שהמקל שהחזיק אינו מהווה "כלי קטלני". המשיב הוסיף וטען כי הוא לא ניסה להסתייע בעזרתו של סלמאן ולא הוא שהזמינו למקום, אלא תהל. כן נטען, כי המשיב לא היה שותף להחלטת סלמאן ללכת לבית המנוח. הסנגור ציין כי בזמן אמת, המשיב לא ידע אם התרחש דבר כלשהו בין אשתו לבין המנוח וכל שידע התמצה בכך שמספר הטלפון שנמצא אצל אשתו היה שייך למנוח. עוד נטען, כי המשיב כלל לא ידע אם המנוח נמצא בביתו, משום שלא ראה אותו תקופה ארוכה. זאת גם לאור עדות אדם המנוח, ממנה עולה כי הוא התגורר בערערה עם אשתו וילדיו ורק מדי פעם הגיע לביתה.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחומר הראיות לכאורה שהועבר לעיוני, התרשמתי כי תיק החקירה כולל תשתית ראייתית לכאורית מספקת להוכחת אשמתו של המשיב, כנדרש בשלב זה של ההליך.

8. בשלב בו נבחנת שאלת קיומן של ראיות לכאורה לצורך מעצר עד תום ההליכים, נדרשת התרשמות מתשתית ראייתית שיש בה פוטנציאל לביסוס הרשעת הנאשם לאחר העברת הראיות הלכאוריות בכור ההיתוך של המשפט עצמו.

מקומן של טענות בדבר מהימנות ומשקל הוא בהליך העיקרי, אלא אם כן מדובר בסתירות מהותיות הגלויות על פני הדברים, המחלישות באופן משמעותי את התשתית הראייתית לכאורה (ר' בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 133, 145 (1996); בש"פ 4306/09 **אבו ואסל נ' מדינת ישראל** (4.6.2009); בש"פ 2745/11 **אברמוב נ' מדינת ישראל** (28.4.2011)). בש"פ 4692/06 **אלמוגרי נ' מדינת ישראל** (20.6.2006).

התרשמתי כי אין סתירות מהותיות שכאלו במארג הראיות לכאורה הקושר את המשיב לביצוע העבירות המיוחסות לו.

9. אין חולק לעניין קיומן של ראיות לכאורה בהקשר לעבירת האלימות כלפי אשתו של המשיב. טענותיו של המשיב מתמקדות בעיקרן ברובד היסוד הנפשי שלו, לפיהן לא רצה במותו של המנוח, או לא שיער כי יתכן שסלמאן יביא למותו, או כי לא ידע שהוא מסייע למעשה זה. מקומן של טענות אלו בפרשת ההגנה ולא בשלב הדיון במעצר עד תום ההליכים. יתרה מכך, אין בטענות אלו כדי להפחית מעוצמת הראיות לכאורה, שכן ידועה

לעניין זה "הלכת הצפיות" המעוגנת בלשון הוראת סעיף 20(ב) לחוק, הקובעת כי ניתן לראות את מי שגרם לתוצאה, כמי שהתכוון לה, אם הוא צפה את התממשותה כהסתברות קרובה לוודאי.

האפקטיביות של התרומה המסייעת אינה מהווה תנאי להטלת אחריות פלילית ודי להראות קיומה של מודעות לכך שהמעשה היה "מסוגל" לסייע ואף יש שראוי להרשיע בסיוע על דרך מחדל (ר' ע"פ 4317/97 פוליאקוב נ' מדינת ישראל (21.01.1999); רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל (29.8.01); רע"פ 3126/96 עמיר נ' מדינת ישראל (4.8.96)).

10. נדבכים מרכזיים במסכת הראיות הם סרטון מצלמת האבטחה, לגביו אין מחלוקת כי המשיב מופיע בו, הודעת המשיב והודעת תהל.

ניתן ללמוד על קיומו של היסוד הנפשי המיוחס למשיב, מהודעתו מיום 17.6.16, בגדרה ציין כי לאחר שסלמאן הגיע למקום עם אנשים נוספים, ראה: "את סלמאן אחי וסמיר מתווכחים, סלמאן צעק ואמר "זה כבוד" וראיתי שסמיר תפס משהו מסלמאן וזרק אותו על הרצפה, אבל אני לא יודע מה זה. אחר כך שמעתי את סלמאן אומר לסמיר "אני אהרוג אותך" וגם אמר לסמיר שלא יתערב" (ר' הודעת המשיב מיום 16.6.16, גיליון 6 שו' 178-180). המשיב הוסיף וציין כי ידע שסלמאן נכנס לבית המנוח כדי: "להביא לו מכות" וכי סלמאן הנו בחור עצבני (שם, גיליון 9 שו' 265-266, 276). לא ניתן לגזור חולשה בחומר הראיות מתשובת המשיב לשאלה אם האמין לסלמאן כשאמר לו שהוא הולך לרצוח את המנוח, כי: "לא, לא האמנתי בכלל. לא חשבתי בראש שלי, חשבתי רק מכות" (שם, שו' 277-278).

11. ניתן ללמוד עוד על קיומו של היסוד הנפשי המיוחס למשיב גם מהודעת תהל, לפיה ראתה את המשיב "והוא היה עצבני, בחיים שלי לא ראיתי אותו ככה עצבני..." (ר' הודעת תהל מיום 27.6.16 גיליון 2 שו' 31-21). עוד עולה מהודעתה, כי המשיב היה כה עצבני עד כדי חשש שיפגע באשתו ולכן תהל ואימו הרחיקוה ממנו לבל יפגע בה. עוד ציינה בהודעתה, כי אשת המשיב אמרה לו כי המנוח הנו "בחור מהישוב שלה ערוער ושהוא אמר לה שהוא רוצה להרוס את הבית שלה ולהפריד בינה לבין בעלה היא סיפרה לו את זה ואני שם ושומעת הכל ופארס מתעצבן, מתווכח איתה ואני מנסה שלא יתקרב אליה..." (שם, גיליון 3 שו' 68-70).

12. נוכחותו של המשיב במקום העבירה נלמדת מסרטון שהוצג לפניו, בו נראה סלמאן רעול פנים ואוחז מקל בידו, כשהוא מגיע למתחם שבו שהה המנוח באותה העת. המשיב לא חלק על המצאו בסמיכות מקום. כמו כן, בהודעתו, ציין המשיב כי בזמן שסלמאן נכנס לביתו של המנוח כשהוא אוחז מוט ועוטה כפיה, הוא עמד ושמר ליד שער ביתו של המנוח כדי שלא יברח (ר' הודעת המשיב מיום 16.6.16, גיליון 8 שו' 251-258, שו' 274).

בנוסף, המשיב ציין בהודעתו, כי המתחם בו התרחש האירוע הנו ביתו של המנוח: "דיברנו אני וסמיר, הוא שאל אותי מה קרה, אני אמרתי לו שהמס' פל' זה של מחמד אבו עסא השכן שלנו" (ר' הודעת המשיב מיום 16.6.16, גיליון 6 שו' 171-172; ההדגשה אינה במקור - א.י.); וכן: "ראיתי שסלמאן הולך לכיוון הבית של מחמד אבו עסא... ראיתי את סלמאן נכנס לתוך הבית של מחמד... כשראיתי שסלמאן נכנס לתוך הבית של מחמד אני נכנסתי לשער שבכניסה לבית של מחמד..." (שם, גיליון 7 שו' 191-207). כמו כן, גם בהודעתו מיום 17.6.16, אישר המשיב כי ראה את סלמאן הולך לבית המנוח עם מקל בידו (ר' תמליל חקירת המשיב מיום 17.6.16, עמ' 2 שו' 38-39).

13. הנה כי כן, מחומר הראיות הגולמי עולה שהמשיב ידע שהמנוח מתגורר באותו מתחם, שמע את הצהרותיו של סלמאן כי בכוונתו לרצוח אותו, שיער כי לכל הפחות יכהו באמצעות מוט מתוך כוונה לרצחו, נכח בזירה בעת ביצוע הרצח ואף שמר כי המנוח לא יברח בזמן המעשה. נסיבות אלו מלמדות, לכל הפחות, על מודעות המשיב לקיומה של אפשרות ממשית כי תתרחש התוצאה בדמות מותו של המנוח.

14. לאור המקובץ, די בראיות לכאורה שבתיק החקירה כדי לגבש את הרף הראייתי הנדרש בשלב מקדמי זה של הדין.

15. משנמצא כי ישנן ראיות לכאורה כנגד המשיב, אין צורך להרחיב לגבי עילת המעצר. אך אציין כי העבירות המיוחסות למשיב מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, על פי סעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים וכבר נקבע כי המסוכנות בעבירת סיוע לרצח, כמוה כעבירת רצח עצמה (ר' בש"פ 352/11 **איאסי ברי נ' מדינת ישראל** (25.1.11)).

16. לשיטת המבקשת, נסיבות כתב האישום מלמדות על מסוכנותו הרבה של המשיב, כדי כך שלא ניתן להסתפק בחלופת מעצר. עוד מדגישה המבקשת את עברו הפלילי המכביד של המשיב, הכולל שלושה רישומים פליליים בעבירות רכוש, אלימות, הפרת הוראה חוקית ותלוי ועומד כנגדו עונש מאסר מותנה בן 9 חודשים.

17. עם זאת, גם במקרים חמורים, על בית המשפט לבחון אם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעים שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה. על אף חומרת מעשיו הלכאוריים של המשיב, ראוי להתרשם מהתמונה הכוללת בעניינו, על מנת שניתן יהיה לקיים דיון מושכל בשאלה האם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את העדפת שחרורו לחלופת מעצר. לעת הזו, קיים קושי מסוים בהערכה האם לאור חומרת העבירות המיוחסות למשיב, נסיבות ביצוען ועברו הפלילי, ניתן כלל להפיג את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר. בנסיבות אלו, קיימת הצדקה להזמנת תסקיר מעצר (ר' בש"פ 25/15 **יונס נ' מדינת ישראל** (15.1.2015)).

מובהר כי אין בהחלטתי זו כדי לקבע מסמרות בעניין המשיב, או כדי להוות אינדיקציה ביחס להחלטה עתידית בעניין המשך מעצרו ואל לו לפתח ציפיות כי תתקבל החלטת שחרור בעניינו לאחר קבלת התסקיר, גם אם המלצותיו תהיינה חיוביות.

18. לפיכך, יוגש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב עד 9.10.16 ונקבע לדין המשך ליום 13.10.16 בשעה 09:00.

המשיב ישהה במעצר עד החלטה אחרת ויובא לדין על-ידי שב"ס.

פרוטוקול הדין יועבר לידי שירות המבחן.

ניתנה היום, י"ח אלול תשע"ו, 21 ספטמבר 2016.